

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Conradov naslednik.

Odkar je baron Conrad v specialni budgetni debati občespoštovanemu poslancu Greuterju tako odgovoril, da mu je liberalna levica kar veselo ploskala, avtonomistična desnica pa strme njegov govor poslušala, je vladi in desnici popolnem jasno, da mož s takimi liberalnimi tendencami ne more dalje ud avtonomističnega in konservativnega ministerstva biti, katero se hoče po izjavi Dunajevskega še dalje na sedanjo večino opirati. Nevoljnost vsled tega Conradovega govora bila je splošna na celem desnici in precej takrat so nekateri avtonomistični listi Conradov odstop zahtevali. Baron Conrad že sicer z davna ni bil konservativcem zlasti Tirolcem priljubljen; tudi Čehi mu neso bili najboljši prijatelji, ker je izpeljavo njih narodnih zahtev na šolskem polju zeló, zeló oviral in jim samo to dovolil, in dal, k čemur je bil prisiljen. Da tudi Slovenci z njegovim postopanjem neso prav nič zadovoljni, je splošno in dobro znano.

Res čudna prikazen je, da se tedence našega sedanjega učnega ministra prav nič ne strinjajo z onimi splošnega ministerstva, da so tem celo nasprotno in da so njegovi nazori čisto drugi in nikakor v soglasji celega ministerstva. Za to prikazen moramo posebnih vzrokov iskati in jih tudi ni težko najti.

Javna tajnost je, da baron Conrad vse delo in ves posel prepušča svojemu sekcijškemu načelniku Kriskheku in da on vedno odobri in stori, kar mu ta svetuje, s kratka, da se on po nasvetih svojega sekcijškega šefa ravna, ki ima pri njem največ upliva. Kriskhek je pa trd liberallec, kateri se nikoli ne bo svojih nemškoliberalnih in centralističnih nazorov in tendenc otrešel in kateri je baje osební prijatelj nekaterih uplivnih levičarjev. Razvidno je, da tak sekcijški načelnik ne bode nikdar svojemu ministru nasvetoval kaj takega, kar bi morda levičarjem in njih pristašem škodovalo. K temu pa pride še to, da se sam baron Conrad dosedaj ni mogel vseh centralističnih idej in tendenc iznebiti: da je še poluliberallec. Najbolje nam njegove nazore svedočijo lastne besede, katere je nekemu liberalcu rekel: „... grosslavische Gelüste, die immer grösser werden und denen man unbedingt Riegl vorschieben muss. Ich

thue alles, was ich kann, aber leider ist es nicht immer möglich.“

Pri takih okoliščinah in takem položaju ni čuda, da Slovenci že več let zastoj slovenske paralelke na vseh slovenskih srednjih šolah in pripravnicah zahtevamo in da 102.000 koroških Slovencev nema nobene slovenske šole. Ni čuda, da je g. naučni minister ustanovljenju privatne česke šole na Dunaji, kjer biva toliko tisoč Čehom tako nasprotoval in še le takrat v to privolil, ko ga je grof Harrach prisilil; ni čuda, da si Čehi vsako novo česko šolo, dasi privatno, trudno in težavno priboriti morajo. — Kdo bo sedaj, ko te stvari ve, strmél vsled postopanja tega „resnega“ ministra? Kdo bo verjel, da je naša slovenščina še preokorna in premalo izobražena za upeljavo v srednje šole? Kdo bo zdaj take ugovore za „resne“ zmatral? — Reči moramo, da je dosedaj učnemu ministerstvu dobre volje in nič družega manjkalo, da jednakopravnost na šolskem polju upelje vsem narodom, ne pa samo Nemcem, sosebno levičarjem.

Veliko se je že ugibalo, kdo bo Conradov naslednik. Toliko je gotovo, da mora novi učni minister biti mož z avtonomističnimi načeli in konservativnimi nazori, kateri ne bo jednega naroda na kvar in škodo drugim protežiral. Dosedaj ima grof Schönborn, c. kr. namestnik moravski, največ upanja, da bo postal učni minister in gotovo bi ga bila vlada že v svojo sredino poklicala, ko bi s tem činom bili Poljaki povsem zadovoljni. Ti pa hočejo, da bi bil sedanji deželni gališki minister Zemialkowski Conradov naslednik in da Madejski, moralni in faktični vodja poljskega kluba, na njegovo mesto stopi Zemialkowski nipi svojih rojakih prav priljubljen, ker bi jih bil lahko mnogo sitnostij in neljubih naredb varoval, sosebno pa izpeljavo marsikaterga Conradovega odločila preprečil. Iz tega uzroka ga hočejo nadomestiti z Madejskim, kateri je izboren jurist in iskren Poljak, kateri naglašá solidarnost avstrijskih Slovanov in vedno želi, da bi se avstrijski Slovani in njih poslanci vzajemno podpirali, ker je prepričan, da oni samo po tem potu mogó svoje pravice doseči. Vlada pa, pri kateri Zemialkowski veliko spoštovanje uživa in kateri je celo pri kroni priljubljen, neče v to privoliti, da bi on kot deželni minister svojo odstavko dal in učni minister postal.

Poljaki so samo tedaj s Schönbornom, kot učnim ministrom zadovoljni, če jim bode vsem jednako pravičen, če grof Roman Potocki, sin Alfr. Potockega, nekdanjega c. kr. namestnika gališkega postane namestnik Šlezije in če Madejski prevzame portfelj deželnega gališkega ministra. — Seveda je mogoče, da bo kdo tretji Conradov namestnik, a dosedaj imata omenjena dva največ upanja. Gotovo je samo to, da bi Conrad že bil svojo odstavko dal, ako bi se vlada in desnica o njegovem nasledniku sporazumeli bili in jedino to je uzrok, da je še zdaj oni „resni“ naš učni minister. V.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. maja.

Iz vseh kronovin prihajajo poročila o volilnem gibanju. Tu kak bivši poslanec poroča o svojem šestletnem delovanju v **državnem zboru** in se ponuja za kandidata, tam zopet izbirajo si novega kandidata, ker jim prejšnji ni več po volji ali pa neče več vsprejeti državnozbornskega mandata. Težko stališče imajo poslanci desnice. Volilci jim očitajo njih nevspehe, ložje je pa levičarjem, vsak državnozbornski nevspeh, vsak nov davek jim v tacih slučajih prav pride. — Konservativci solnogradski mislijo za mesta in trge postaviti za kandidata bivšega ministra Aleksandra Bacha. Ta mož sam na sebi ni baš priporočljiv, ker se o njem nič kaj družega ne ve, kakor da je velik nasprotnik svobodnih načel. Priporočja ga pa posebno dvorni svetnik Jurij Lienbacher. Znamenito je pa, s čim ga priporočajo. S tem namreč, da je Solnogradski častni meščan. Ni baš laskavo, če se od kakega kandidata nič družega priporočljivega ne ve, kakor da je častni meščan kakega velikega mesta, zlasti pri nas v Avstriji, kjer je imenovanje častnih meščanov in občanov že postalo nekaj „sport“ in ni tako redko kakor v Berlinu, kjer jih dosedaj imajo samo pet in se ta čast dosti težje doseže, kakor pa ministerski sedež. Iz Štajerske izvemo, da dr. Rechbauer ne kandiduje več, baje zaradi slabega zdravja. Nekateri pa sodijo, da Rechbauer zato ne prevzame nikakega mandata več, ker javno mnenje ni več zanj. Štirskim Nemcem je namreč dr. Rechbauer še premalo nemški. Dr. Knotzevo rogoviljenje ni ostalo brez upliva na Štajersko. Bolj nego dr. Rechbauer je štajerskim Nemcem po volji profesor Krauss, ki je pred svojimi volilci v Feldbachu kar napovedal, da bodo nemški liberalci v narodnih vprašanjih v novem državnem zboru huje strune napeli. Lahko si mislimo, kako radost je ta junaška napoved vzbujala in ga zopet uredil; spregovoril pa ni besedicé. Marta pa je stala tik njega ter se na vseh udih tresla.

Ustopte k meni, rekel sem Setu; malo počitka vam bode dobro delo; če potrebujete kake pomoči, pripravljen sem.

Doktor Danijel, odgovoril je suhoparno, tvoje pomoči ne potrebujem. Na svidanje!

Prijel je konja za uzdo ter ga je šepaje vlekel do stanovašišča odvetnika Foxa. Set je bil najbrže zaradi kake tožbe prišel v mesto, ter ne bil bi kvakar, ko bi zaradi izpahnene noge ali zaradi razbite glave na svojo korist izpozabil.

Vrnivši se na svoje opazovališče, natlačil sem si z nova pipo. Brez strasti in brez skrbi veselil sem se svojega poklja. Kot otrok sem se radoval, sledeč solncu, ki je s svojimi žarki prek vrhov hišnih streh polagoma na ulico se zniževalo. Trije udarci na hišna vrata so me prebudili iz sanjarij. Bil je sosed Fox z listnico pod pazuo. Pohod njegov me je osupnil. Vedel sem, da ga je volilni poboj močno jezil, in Fox ni bil mož, da bi svojo jeze in zavist že v dveh dneh izpozabil.

LISTEK.

Pariz v Ameriki.

(Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil * * * Stat nominis umbra.)

(Dalje.)

Dvaindvajseto poglavje.

Sitnosti ameriškanskega uradnika.

Po dobro opravljenem dnevu in mirni noči rano zjutraj ustati, telesno in duševno okrepan, zagrniti se v postorno halo domačo, zibati se v rocking-chairu (zibalni stol) in s pipo marylandskega tobaka v ustih, kot pravijo Nemci, zamisliti se, je prava slast . . . kadar človek že nad trideset let šteje.

Sedeč pri oknu, sem se kratkočasil s tem, da sem gledal, kako se je mesto iz spanja prebujalo. Mlekarji, ogljarji, mesarji, dišavarji so letali po ulicah, hodili po vnanjih stopnjicah v pritlično sobo ter so ustrezali vsakej hiši, ne da bi prebivalce kotrljakaj motili. Vse je bilo tako napravljeno, da nič ni motilo svetišča, kjer je hišni gospodar počival.

Bivališče francosko je le prava gostilna; ustopa, kdor hoče; bivališče (home) saksonsko je trdnjava, ki je s sumljivo skrbjo proti nadležnikom in radovednežem zavarovana. Pravo ognjišče je v svetem in skrivnostnem pomenu te stare, iz vzhodnih krajev došle besede.

Ko sem občudoval cesto, katero so moji cestniki bili že pometli in polili, pridrdral je z močnim ropotom dvokolesnik, v katerega je bil kaj hiter konj vprežen. Konje sem zmeraj rad imel in tudi takrat sem pazljivo sledil ponosnega ameriškanskega dirjavca, kar konj nenadoma pade. Iz dvokolesnika je prav s parno silo priletel velikansk klobuk ter je kot puščica frčal prek glave padlega konja, za klobukom pa možicelj v dolgi vrhni suknji. Bil je prijatelj Set, nedvomno preganjan od „manov“ psa, katerega je bil dal umoriti.

Marta, kričal sem pogledavši skozi okno; Marta, vode, kisa; letite, precej sem za vami.

Ko sem prišel na ulico, ustal je bil že Set ter se otrešel; z rokami si je otipal život ter se tako zagotovil, da ni nobenega uda zlomil; potem je ulil kozarec vode v se, ter je konju obrisal krv

dila v ultranemških srcih. V treh volilnih okrajih v kmetskih občinah bode nemški „bauerverein“ postavil proti konservativcem svoje kandidate in sicer proti dosedanjim poslancem Bärnfeindu in obema knezoma Lichte steinoma. Volilna borba v teh treh okrajih bode ostra, ker konservativci bodo tudi vse sile napeli, da ne zgube treh tako odličnih poslancev. — Drug teden bode več volilnih shodov na Českem. Dr. Ed. Gregr skliče volilni shod na 10., Adamek pa 14., 16., in 17. dan t. m. V nedeljo skliče nemška naprednjaška kmetska stranka shod v Lipo (Leipo). Pri tem shodu se bode posebno pobijala nemška gospodarska stranka, potem se bode razgovarjalo o agrarnem vprašanju. K temu shodu morejo priti tudi privrženci napominane gospodarske stranke. Poslednja stranka pri volitvah ne bode dosegla prav nobenih uspehov, ker zanjo niklo ne mara. S to novotarijo tedaj vlada ne bode pridobila v zbor nobenega pristaša. — Govori se, da vodja moravskih Čehov dr. Schrom ne prevzame nobenega mandata. Tega moža je, kakor marsikoga drugega, to odvrnilo od parlamentarnega dela, da sedanja vlada Slovanom ravnopravnost obeta, v resnici pa še germanizacijo podpira. Pri tacih okoliščinah je pa ves trud slovenskih poslancev le bob v steno. Ni čuda tedaj, da marsikdo zgubi zaupanje v boljšo bodočnost. — Desedanjemu poslancu kmetskih občin Opavskega okraja v Šleziji Schmucku prigodila se je neka neprijetnost. Poročal je svojim volilcem o svojem delovanju v državnem zboru. Ti se pa na to izjavili, da odobravajo njegovo delovanje izimši njegovega postopanja v „vprašanji Severne železnice“. Schmuck je nemški liberal, a se je odtegnil glasovanju o pogodbi s Severno železnico. Sedaj Schmuck ne kandiduje več, ko je dobil tako nezaupnico. Sedaj bode v njegovem okraju najbrž izvoljen protisemit Türk. — 12. t. m. imajo zaupni možje vseh 17 rusinskih okrajev galiških shod v Levovu, da se konečno dogovorijo o kandidatih. Že včeraj smo povedali, kake kandidate je postavil metropolit Sembratovič. Teh kandidatov pa ni postavil na željo Poljakov, ampak na željo vlade same. Zategadelj je pa že vlada izrekla željo, da bi se tem kandidatom ne postavil noben poljski protikandidat. To je pa bilo Poljakom že preveč. Njih listi izjavljajo nevoljo, da se vlada meša v volitve. Bojé se Poljaki namreč, da bi ti rusinski poslanci le tedaj podpirali Poljake, kadar bi to vladi ugajalo, drugekrat bi pa jim nasprotovali. Kakor se vidi, bil bi Poljakom ljubši odločen Rusin, kakor pa tak, ki povsod za vlado caplja. Odločen Rusin bi vsaj branil v državnem zboru gmotne koristi dežele, vladni kimovec bi jih pa le tedaj, kadar bi to vladi ugajalo. Poljaki neso namreč nikakor zadovoljni s tem, kar so dosegli v državnem zboru. Zdi se jim, da to je vse premalo, in da je mnogo kriva vlada tega neuspaha. To se je pokazalo na nekem volilnem shodu v Levovu. Posebno ostro je govoril uradnik deželnega odbora dr. Rutovski. Obžaloval je, da poljski poslanci neso nič dosegli v prošlejši dobi državnega zbora. Poljski poslanci so glasovali za predloge, ki so imele povišati brambeno moč države, potegovali so se za povišanje carine na petrolej in davka od špirta, zato pa neso nič dobili za svojo deželo. Ni se dovolil kredit za regulovanje galiških rek pa tudi se ni odpisal zemljišnodvezni dolg. Novih političnih pravic tudi neso pridobili. Temu je uzrok, ker poljski poslanci neso bili na jasnem z desnico. Nadalje pa morajo poljski poslanci delati v sporazumljenju z gališkim deželnim zborom, potegovati se za razširjenje deželne samouprave in za povišanje državnih dotacij za Galicijo. Skrajni čas je že, da se vlada in državni zbor bolj ozirata na Poljake. Za njim je urednik „Kuriera Lwowskega“ odločno protestoval, da vlada se utika v volitve, ter tako skuša spraviti politične niče v zbor. Ker se v Galiciji v več krajih usiljujejo predsedniki okrožnih sodnij za državne poslance, je načelnik zapadnogališkega volilnega odbora povprašal vlado, kaj misli o tem. Izvedel je, da vlada ne želi, da bi se v državni zbor

predsedniki okrožnih sodnij volili. „Reforma“ misli, da je vlada jednacih mislij, tudi zastran okrajnih glavarjev. Mi mislimo, da tudi štedilna komisija, če še sploh životari, ne more želeti, da bi se v zbor volili uradniki. Plačevati mora vlada one, kateri jih nadomestujejo. Ni zadosti, da kak profesor reče, saj je dosti mladih suplentov, ta ali oni me rad nadomesti, če jaz v zboru sedim. Se ve da uradnik lahko tako govori, saj ga on ne plačuje, a drugače o tem mislijo davkoplačevalci, ki že jedva zmagujejo davke, ki zlasti pod sedanjo vlado hitro naraščajo.

Vnanje države.

Ruski car je zaukazal, da se pomnoži trdnjavsko topničarstvo v Modlinu in Brzest-Litewskem v vsakem kraju za 180 vojakov in 20 topov ter v Varšavi za jeden batalijon. — Rusija bode osnovala trgovski konzulat na Koreji.

Najboljše znamenje za mir mej **Rusijo in Anglijo** je, da je ruska vlada že odpovedala neko večjo naročbo torpedov, katere je bila naročila pri nekem delniškem društvu v Berlinu. — Angleška vlada odpoklicala je mejnega komisarja generala Lumsdena. Kakor se govori, je vlada spoznala, da so bila Lumsdenova poročila preveč površna in so le zavirala mirno sporazumljenje. Z odpoklicem Lumsdena je Anglija jako ustregla Rusiji. Angleška opozicija pa zaradi tega misli interpelovati vlado.

Bolgarski knez Aleksander podelil je predsedniku in blagajniku „Slavjanskega blagotvorniteljnega občestva“ v Peterburgu Aleksandrov red prve vrste, trem članom tega društva ta red druge vrste. To je dober dokaz prijateljstva mej ruskim in bolgarskim narodom.

V **italijanski** zbornici je minister vnanjih zadev odgovoril na interpelacije o kolonialni politiki. Odgovor je jako nejasen in nikakor ni zadovoljil interpelantov. Povedal ni prav nič novega. Omenjal je dobre razmere z Anglijo, alijanco s centralnimi oblastmi in ravnotežje ob Sredozemskem morju.

Včeraj smo že povedali, kako je v deželnem zboru odgovoril **pruski** minister notranjega na interpelacijo zastran iztiranja Poljakov, danes pa imamo dostaviti, da se je na ta neopravičen način že nad 6000 Poljakov iztiralo iz dežele. Res lepa svoboda vlada v Prusiji.

Že dolgo je mej **Rusi in Kitajci** neko nesporazumljenje zaradi meje. Večkrat se je že skušala meja uravnati, pa vselej brez uspeha. Do hujšega spora pa ni prišlo, ker je svet ob meji slab in tedaj ni bilo niti Rusiji niti Kitajcu na tem ležeče, čigav da je. Sedaj so pa kar Kitajci začeli napadati kozaške vasi ob meji, tako namreč poročata vzhodnosibirski generalni gubernator generalni major Ignatjev, brat znanega diplomata Ignatjeva. Te napade je neki naščuvala kitajska vlada sama in tedaj neso le svojevoljni izgredi tamošnjega prebivalstva. Kitajska vlada je neki hotela porabiti rusko-angleški spor, da si prisvoji kaj ruskega ozemlja. Novejša poročila namreč poročajo, da so Kitajci ponudili zvezo Angležem, ko bi Rusi napali Afganistan. Kitaj je pa bil prepočasen, kajti spor zaradi Afganistana je že skoraj popolnem poravnal.

V **Kanadi** še ni miru. Zadnje nedelje bil je boj mej 300 kanadskimi vojaki in 600 Indijanci. Sedem vojakov je mrtvih, 12 ranjenih. Indijancev je 50 mrtvih in so tedaj bili popolnem razbiti. Ta boj ni brez vsega pomena. Nedavno se je namreč poročalo, da se ni bati, da bi se Indijanci pridružili ustašem, a to poročilo pa javlja, da so že Indijanci bojevali z vladnimi četami.

Domače stvari.

— (Presvitli cesar) podaril je požarni brambi v Gorenjem gradu 80 glid.

— (Trgovinski minister) potrdil je zopetno izvolitev g. Josipa Kušarja predsednikom,

g. J. N. Horaka podpredsednikom trgovinske in obrtne zbornice kranjske.

— (Tiskovno pravdo) naklonil nam je g. Matija Jonko, veleposestnik, župan in deželni poslanec v Bolci. Od tacega moža, ki sluje kot narodnjak, ki združuje toliko dostojanstev v svojej osebi, bili bi pač pričakovali, da bode uložil tožbo v slovenskem jeziku. A Jonko tožil nas je nemški, kar je tembolj umevno, ker tudi doma kot župan nemškutari, in ker ni mogel dobiti nobenega slovenskega odvetnika za zastopnika, da je bil prisiljen v to pooblastiti starega našega prijatelja dra. Suppana. Toži pa nas zaradi dopisa „Od slovenske meje“, ki je bil tiskan v 11. številki dne 15. januarja t. l. — Pravda bode velezanimiva, kajti jednakega gradiva, kakor v tej pravdi, se redkokje nahaja, mi celo mislimo, da nikjer drugej ne.

— (Volilno gibanje na Štajerskem.) V četrtek 14. dan t. m. ob 9. uri predpoludne bode slovenski volilni shod pri Mariji Devici v Puščavi v Gatejevi gostilni, popoldne ob 3. uri pa v Selnici ob Dravi. Povabljeni so na ta shoda vsi domoljubi iz Ruš, Smolnika, Cinzata, Kumna, Krecenbaha, Lehna, Rotenberga, Št. Lovrenca in iz Selniške fare. — Dr. Schmiderer (Hammer-Amboss) kandiduje letos zopet proti baronu Goedel-u. A upanja ni zanj. Volilnih mož šteje okraj Konjiški 58, Slovenjegraški 34, Marenberški 37, Slovenjebistriški 54, Mariborski (na desnem in levem bregu) 137, vkupe 320 glasov. Lensko leto dali so napominani okraji po 40, 28, 4 in 99, vkupe 171 glasov za narodna kandidata. Ker treba za absolutno večino le 161 glasov, zmagala bode narodna stranka, ako bode razmerje le tako, kakeršno je bilo lani. A letos kaže, da bode še boljše.

— (Banka Slavija) razširila je svoj delokraj na slovanski jug ter po g. Hribarji v preteklem meseci ustanovila glavna zastopa v Novem Sadu in v Belem gradu.

— (Tržaški „Sokol“) bode v nedeljo 10. dan t. m. popoldne izletel v Sv. Križ pri Nabrežini.

— („Slovensko učiteljsko društvo za Koperski okraj“) ima v 28. dan t. m. ob 9. uri zjutraj svoj redni občni zbor v Ricmanji.

— (Na podkovski šoli Ljubljanski) se prične novo šolsko leto 1. dne julija. S poukom v podkovstvu združen je tudi nauk o ogledovanju klavne živine in mesa. Kdor želi biti vsprejet v šolo, mora se izkazati: 1. s spričevalom, da se je pri kakem kovači za kovaškega pomočnika izučil; 2. s spričevalom župnika ali župana, da je poštenega obnašanja; 3. z domovinskim listom; 4. da zna brati in pisati slovensko. Revni učenci morejo dobiti tudi štipendijo 50 gold. Prosilci za štipendije imajo predložiti: 1. ubožni list, 2. spričevalo poštenega obnašanja, in 3. potrdilo, da so že dve leti kot kovaški pomočniki delali. Prošnje z dotičnimi spričevali imajo se poslati vsaj do 15. junija glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani. Šola traja do konca decembra 1885. leta. Kdor preskušnjo dobro prestopi, more po postavi od 1873. leta dobiti patent podkovskega mojstra, ker sedaj brez preskušnje nihče ne more postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen, vsak učenec ima skrbeti le za to, da si za šolski čas oskrbi živež in stanovanje, ter potrebne šolske knjige. Stanovanje dobijo učenci za majhno odškodnino v šolski

Dobro jutro, gospod nadzornik cest in ulic, rekel je, ustopivši v sobo.

Način, s katerim je vsako besedo naglašal, bil mi je silno zopern. Mene je sama potrpežljivost, a tega nemam rad, da bi se kdo z menoj norčeval.

Pozdravljeni gospod odvetnik, odvrnil sem mu z zbadljivim glasom. Ali smem poizvedeti, kaj mi je naklonilo čast vašega pohoda?

No, dragi doktor, odgovoril je s posmehljivim glasom, vi ste sedaj pač imenitna javna osoba! Sedaj ste na potu do velikosti! Celó vaši nasprotniki se klanjajo vašej nadarjenosti in vašej sreči. Kaj naj bi sedaj rekli vaši nevošljivci?

Prav nič vas ne razumem, Fox; kaj pa hočete s tem reči?

Reči le hočem s tem, odvrnil je, ter je z jednim očesom zamizal, da Fancejska stena je blizu Kapitola.

Po teh vsakdanjih besedah vsedel se je v naslonjač, odprl tabačnico, vzela počasi malo tobaka ter štiri ali petkrat potrkal si na telovnik, da bi ga osnažil vsakega tabačnega praška, ki je bil nanj padel. Potem je noge položil križem, obrnil v me-

šilasto svoje lice ter me molčeč opazoval prav kot domača kuna, ki na pitaneja zajca preži.

Ves nejevoljen zaradi takega ponašanja, ustal sem ter mu rekel:

Bodite toli dobri, da govorite jasno. Kaj vas je prignalo k meni?

Neka malenkost, odgovoril je stegnivši se v naslonjači ter drgnivši se s palci, prava malenkost, mala zahteva od petsto dolarjev.

Jaz vam ničesa ne dolgujem, kolikor se spominjam, odgovoril sem mu močno začuden o tej zahtevi.

Nedvomno, gospodine doktor, meni nič ne dolgujete, dolgujete pa mojemu klijentu, to je kaj drugega.

Na to je odprl listnico, ter iz nje vzela sledeči račun:

Zapisek

troškov in odškodnine, katere Setu Doolittlu dolžuje doktor Daniel Smith, nadzornik cest in ulic, po državljanškem zakonu odgovoren za slabo stanje rečenih cest in ulic.

1. Zlomljeno oje in poprava novega voza 50 dol.

2. Rana konju nad stegnom in zmanjšana vrednost rečene živali: po najnižji ceni 150 dol.

3. Potem rečenemu gosp. Setu Doolittlu za razpraskano kolenjo, za pokvečen klobuk, za pretrgane hlače, za razpraskano lice itd. odškodnine, z ozirom na doktorja najnižje cenjene . . . 200 „

4. Za razdraženost, pretresenje možganov, izgubo časa itd. . . . 100 „

5. Razni troški vsled padca in ranjenja, pomoč zdravniško, pomoč odvetniško itd. itd. . . . natančni izkaz pridržan.

Gospodine, rekel sem Foxu ter mu ta lekarški račun v zobe zagnal, jaz nemam rad mistifikacij; čudim se le nalogi, katero vi v tej smešni glumi igrate.

Dobro, rekel je Fox; vi rajši imate tožbo. Kot sosed sem vam hotel to prihraniti; a ker to ne pomaga: tu imate povabilo.

Tožba! vzkliknil sem z ramami zmajaje. Tožba od strani zasobnika proti nadzorniku cest in ulic! proti uradniku! proti javni osebi! proti zastopniku

hiši. Učenci naj se oglase vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na spodnjih Poljanah.

— (Kranjska hranilnica.) Na Štajerskem sklenil je bil lani deželni zbor in sicer po predlogu slovenskega poslanca g. Mihajela Vošnjaka, da se naj dež. odbor obrne do hranilnic prošnje, da bi obresti za hipotekna posojila znižale od 5 na 4 1/2 ali 4 %. Vsled tega sklepa so res že skoro vse štajerske hranilnice od novega leta počenši znižale obresti na 4 1/2 %. Dolžniki na Štajerskem so lahko hvaležni g. M. Vošnjaku, da po njegovem prizadevanju toliko menj plačujejo na obrestih. Kranjska hranilnica pa še do danes zahteva 5 % in le od malih kapitalov do 300 gld. po 4 %, toda taci dolžnikov je silno malo. Zakaj bi tudi ona ne znižala obresti, kar bi lože storila, nego marsikatera druga hranilnica, ker ima že velik rezervni fond. Namesto da hoče od Slovencev zložene peneze potrošiti za šulvereinske namene, naj rajši zniža obresti in v tem posnema štirskve hranilnice. Ker daje ulagateljem le 4 %, od dolžnikov pa jemlje po 5 %, torej jej preostaje pri sedanjem uloženem kapitalu od blizu 20 milijonov gld. jeden milijon gld. za režijo, kar gotovo ni v nobeni razmeri s faktičnimi stroški, bi to vsekako lahko storila.

— (Zagorska železnica.) Komisija, ki je imela prehoditi trasovano progo, končala je preteklo sredo svoje delo. Ker razlastitev dobro vspeva, se bode zgradba baje v kratkem začela.

— (Na štajerski deželni kmetijski šoli v Grottenhofu) pri Gradci razpisanih je začetkom šolskega l. 1885/86 (1. oktobrom t. l.) 10 brezplačnih mest. Gojenec, kateremu se podeli tako mesto, dobiva stanovanje in navadno hrano, udeleževati se pa mora pouka in kmetijskega dela. Za obleko in učila mora vsak sam skrbeti. Prosilci, ki morajo biti vsaj 16 let stari, morajo svoje prošnje osebno izročiti najpozneje do 31. julija t. l. ravnateljstvu omenjene šole.

— (Hranilno in posojilno društvo v Ptuj) imelo je meseca t. l. dohodkov 11.376 gl. 49 kr. in izdatkov 11.363 gld. 23 kr., tedaj prometa v tem meseci 22.719 gld. 72 kr.

— (Posojilnica v Mariboru) imela je meseca aprila 21.137 gld. 48 kr. dohodkov, 19.162 gld. 1 kr. pa izdatkov.

— („Bratovščina hrvatskih ljudi u Istri“) imela je v ponedeljek v Kastvu sejo, pri kateri so se določevale podpore siromašnim dijakom iz Istre. Prošenj bilo je društvu došlo 33. Podelilo se je 31 prosilcem 515 gld. podpore, od teh pripada na dijake iz vzhodne Istre (Liburnije) 125 gld.; na zahodno Istro 205, na otoke 185 gld. Dve prošnji sta se odbili, ker nista prosilca, niti njihini roditelji člani bratovščine, niti v Istri porojeni. Deželna poslanca gg. Jenko in Laginja darovala sta društvu po jedno srečko posojila Ljubljanskega (à 20 gld.), kupljeno za novce, katere so jima bili zložili Munjci za potovanje k namestništvu v Trst, da izposlujeta prosto trgovino z jesihom. Naj bi rodoljubi posnemali vzgled napominane dvojice, kajti „bratovščina hrvatskih ljudi“ je velike važnosti, a njena sredstva so skromna. Društvena prošnja, da bi se bratovščini odstopila kaka vsota o državne dobrodelne loterije, ni bila uslišana.

— (Literarno-zabavno društvo „Triglav“) ima svoje drugo redno zborovanje v soboto

oblasti in vlade! Kaka gluma! In kje je član 75 ustave od leta VIII.? Kaj pa ustavno varstvo!

Čudno, in sam sem se čudil temu, francoski sem govoril te besede. Ti Saksonci so tako surovi in tako nevedni v upravnih stvareh, da njih jezik jim ne more ponuditi teh vzvišenih besed, ki so slava in moč romanskim narodom.

Povabilo se glasi za današnji dan, rekel je Fox toli hladnokrvno, da sem bil ves zbehan. Upam, da je sprejmete, da se moj varovanec ne bode po nepotrebem v mestu mudil. Novi naš mirovni sodnik, vaš prijatelj g. Humbug, bode to tožbo, ki prav za prav ni prava tožba, v četrt ure razsodil.

Kaj! Vi hočete res trditi, da sem jaz za vse nesreče na ulicah odgovoren?

Kdo pak, če ne vi? odvrnil je odvetnik. Ali se neste vi potegovali za nadzorstvo ulic ter je tudi sprejeli? Ali neste vi zastopnik in sluga naroda, ki nas je izvolil? Če je kaka nemarnost, kdo jo je zakrivil, kdo naj škodo trpi?

(Dalje prih.)

dne 9. t. m. v gostilni „Neu-Graz“ in sicer ob 8. uri zvečer. Dnevni red: I. Čitanje zapisnika. II. Črtice iz kmečkega življenja predava gosp. stud. jur. Karol Grossmann. III. Slučajnosti. Gosti dobro došli!

— (Duhovske spremenbe.) V Ljubljanski škofiji: Duhovnije sta dobila gg.: Blaž Petrič Velešovo; Lovr. Bergant Logatec. Nastavljeni ali prestavljeni so gg.: Dr. J. Lesar v Višnjo goro, Mat. Kjun za Železnike, Fr. Marešič v Sostro, Jož. Močilnikar v Hrenovice, Jožef Zalokar v Senožece, Fr. Rozman v Št. Rupert, Mat. Ferčej v Semič, Jož. Samide v Koč. Reko, Gregor Šlibar v Mošnje, Jan. Mazgon v Bohinjsko Bistrico. Umešeni so bili 24. aprila gg.: Ant. Klemen za Šmartin pri Kranji, Jan. Novak za Smelednik, A. Korbič za Rovte. — V stalni pokoj se podata gg.: Šos Mih., župnik pri Beli cerkvi, in Brus Tom., kurat v Besnici. Razpisane so duhovnije: Polhov gradec, 8. apr.; Bela cerkev, 10 apr.; Blagovica in Dobovec 24. apr.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Trst 8. maja. Baron Petz, podadmiral izven službe, včeraj umrl.

Peterburg 8. maja. Communiqué „Praviteljstvenega Vestnika“ potrjuje, da bi se, ko bi drugače ne šlo, one točke rusko-angleškega dogovora z dne 17. marca, o katerih bi se ne mogli sporazumeti, predložile izbranemu sodniku v razsojo, kateri bi naznačil rešilni način, ki bi jednako ugajal časti in dostojnosti obeh držav. Glavne točke mejne črte določile se bodo po poprejšnjem sporazumljenju od kabineta do kabineta.

Kronstadt 7. maja. Morski promet z inozemstvom pričel se je danes. Govorica, da se zapre trgovinska luka neosnovana.

Berolin 7. maja. Kakor „National-Zeitung“ piše, naznanil je danski kralj državnemu совету, da bode prevzel posel razzodnika, ko bi bil k temu pozvan.

Slovenci!

Ko se vlansko leto zavoljo nepredvidnih zaprek ni mogla uresničiti želja mnogih Slovencev, da bi bili obiskali svoje brate Čeha v njihovej prvostolnici — v zlatej materi Pragi, čule so se takoj od mnogih stranij želje, naj bi se potovanje v Prago letos vsekakor izvršilo ter ob jednem združilo s potovanjem na Velehrad, da se tako udeležencem zabavnega vlaka ponudi prilika ogledati si one posvečene kraje, kjer sta besedo božjo oznanjevala sveta blagovestnika naša Ciril in Metod in kjer sta službe božje služila v lepem jeziku slovanskem.

Odbor, ki se je ad hoc osnoval, oziral se je na te želje in uredil je stvar tako, da se bode slovanski vlak peljal najprej na Velehrad in od tam čez Olomuc v Prago, potem pa skozi Brno in Dunaj nazaj. Pogoje za vožnjo dosegel je odbor tako ugodne, da bode vsakemu, kedor si želi ogledati cvetoča česka mesta in posebno sijajno prvostolnico česko z novim narodnim gledališčem; vsakemu, kedor letošnje slovansko tisočletnico želi proslaviti na kraji poslovanja slovanskih prosvetnikov in blagovestnikov, lahko mogoče udeležiti se potovanja na Velehrad in v Prago.

Posebni vlak s slovanskimi potniki odpeljal se bode dne 10. avgusta iz Trsta ter bode do Spielfelda postajal na vseh postajah, od tam naprej pa le na pogravitnejših. Oni udeleženci, ki stanujejo ob postranskih progah južne železnice, mogli se bodo na Brežino, v Divačo, v Št. Peter, Zidani most, na Pragarsko in v Maribor pripeljati s katerim koli poštnim vlakom, da prestopijo potem v posebni vlak.

Na Dunaj prispel bode vlak dne 11. avgusta. Tu bode jeden dan odmora. Dne 12. avgusta odpelje se vlak v Uherské Hradište (Velehradsko postaja), kjer se bode prenočevalo. Dan 13. avgusta posvečen bode Velehradu; na večer tega dne ali v jutro dne 14. avgusta odpelje se vlak v Olomuc, kjer poseben odbor že sedaj dela velike priprave, da — kakor piše njega predsednik — „dostojno sprejme drage mu brate slovenske“. Dne 15. avgusta bode prihod v Prago, kjer vsi slovanski potniki skupno ostanejo dva dni ter se udeležé dveh gledališnih predstav.

Vrniti se bode mogel vsakdo z onim poštnim vlakom, s katerim bode hotel, preko Brna ter si, ako bode želel, ogledati tudi to mesto. Vožnji listki bodo veljavni celih štirinajst dni.

Cene za vožnjo na Velehrad in v Prago ter nazaj pa so sledeče:

	Za II. razred gld. kr.	Za III. razred gld. kr.
Od postaj:		
Trst, Guljan, Brežina, Prosek, Sežana, Divača, Lesečje, Št. Peter, Prestranek, Postojina, Rakek, Logatec, Borovnica, Krmin, Gorica, Sovodenj, Zagrad, Ronki, Tržič, Reka, Opatija, Jurdani, Sapijane, Trnovo-Ilirska Bistrica in Kiolovče	34 —	23 50
Ljubljana, Zalog, Laze, Kresnice, Litija, Sava, Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Zidani most, Rimske toplice, Laški trg in Celje	32 —	21 50
Pulj, Vodnjan, Rovinj, Kanfanar, Št. Peter, Zabronič, Pazin, Cerovlje, Roč, Rakitović, Buzet, Podgorje in Herpelje	38 20	26 50
Ptuj, Pragarsko, Št. Jurij pri Celji, Štoré, Ponikva, Poličane, Slov. Bistrica, Račje, Hoče, Maribor, Pesnica, Št. Ilj in Spielfeld	27 —	17 50
Gradec	23 —	15 50
Bruck na Muri	21 —	14 50
Beljak, Podravlje, Vrba, Poreče, Kriva Vrba, Celovec, Grabštang, Sinčaves, Pliberk, Prevalje, Spodnji Dravobor, Vuzenica, Vuhred, Ribnica, Št. Lovrenc, Ruše, Bistrica in Lembah	32 —	21 50
Sisek, Lekenik in Velika Gorica	33 50	22 20
Zagreb, Zaprešić, Brežice, Krško Rajhenburg in Selnica	29 50	20 —
Čakovec (Varaždin), Središče, Ormož, Velika Nedelja in Možganci	31 —	20 50

Ker je podpisanemu odboru najkasneje do 10. julija treba vedeti število udeležencev, naj blagovolijo vsi oni, ki se za to odločijo, oglasiti se do tega časa pri njega predsedniku gospodu Ivanu Hribarji ali njegovem namestniku gospodu Ivanu Murniku. Tudi denar naj se pošilja jednemu ali drugemu imenovanih.

Kar bode družega še potreba vedeti, priobčil bode odbor vsakemu udeležencu posebej; razglasil pa tudi po slovenskih listih.

Slovenci! Njegova Prevzvišenost, premilostivi vladika bosenskosremski, Josip Juraj Strossmajer, sporočil je podpisanemu odboru, da se bode pridružil slovanskim potnikom Velehradskim. To Vam bodi v izpodbujo za obilno udeležbo.

V Ljubljani, dne 8. maja 1885.

Odbor

za priredbo vlaka na Velehrad in v Prago.

Razne vesti.

* (Knez Aleksander Karadjordjević), o čegar smrti smo poročali, zapustil je dva milijona gold. premoženja. Volil je za ustanove srednješolcem v Srbiji, Bosni in Hercegovini 18.000 gld., za dijake iz omenjenih dežel in iz kraljevine Ogerske, ki gojé dve leti posebne študije v inozemstvu 20.000 gld., svojemu rojstvenemu kraju, Topoli v Srbiji, 4000 gld. itd.

* (Potres v Rusiji.) „Novoje Vremja“ piše v tej zadevi; V okolici Derbenta je selo Sikuč, večinoma na goro Hantil naslonjeno. Pred nekoliko dnevi začulo se je podzemeljsko bobnenje, začutil se je potres in sredi sela navstala je široka razpoklina. Prvo gromu podobno bobnenje s potresom bilo je v noči, ko so ljudje spali. Opazila jo je prva neka kmetica, ki je zibala nemirno dete. Prestrašena skoči iz postelje, vzbudi moža, kateri je, ko se je bobnenje ponavljalo, hitel v selo in druge prebivalce probudil. Vse je takoj bežalo iz stanovanj na pokopališče, ki je na severovzhodni strani hriba, zapustivši ves svoj imetek v hišah. Zopet se začuje novo bobnenje, hrib se grozno zmake in sela Sikuč ni bilo več. Hrib Hantil je na vse strani močno razpokan, največja je razpoklina od severozahoda proti jugovzhodu, da je hrib, kakor bi bil razklan.

* (Velikansk koncert.) V Parizu nastopilo je preteklo nedeljo v Tuilerijskem vrtu pod vodstvom kapelnika Pasdeloup 180 glasbenih društev iz vseh krajev Francoske. Pronašale so se večinoma domoljubne pesni. „Marseillaise“-o pelo in sviralo je hkratu 15.000 diletantov. V ponedeljek razdelili so se gostje po vsem Parizu ter nastopali v 52 dvoranah, v torek pa so se zopet sešli v Tro-

